

ԳՄՅՐԵՆԻՔ

10
Փարայ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10
Փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ . գաւառական թաւա տարուբեան ծախքը մեր վրայ է : վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժա- նորդը ալ կը նոյննոյնն :

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խան Թ. 14 : Խմբագրութեան ուղղեալ գիր եւ ընտրուիր : Ծանուցման տողը մեկ անգամի համար 3 դրոշմ . աւելի անգամի համար սակարկութիւն կը լլայ :

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

... Խմբագրապետ «Հայրենիք» լրագրի :

Յուսով եմ որ չէք զննալ տեղի տալու այս փոքրիկ գրութեան Զեր լրագրի մէջ, որը այդչափ տարածված է գաւառահայոց եւ մանաւանդ մեր մշակ դասակարգի շրջաններում :

Գրիգոր Նիկողոսեան

Կ. ՊՕԼՍԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՔՆՆԻՉ ՅԱՆՆԱԽԻՐԻՆ

Ի նկատի ունենալով Զեր արած հրապարակային հրաւերը բոլոր Հայ անհատներին, իրանց կարծիքները եւ խորհուրդները Զեր ստանձնած գործի վերաբերմամբ յայտնելու մասին, ազգային պարտաւորութիւն եմ համարում հետեւեալ դիտողութիւնները ներկայացնել յանձնախմբի :

1. Առանց ազգին պարբերապէս հրապարակային հաշիւ տալու իւրաքանչիւր նիստի մէջ ձեր ընդունած որոշումներու վրայ (որոնք տեղի են ունենում դժբաղդաբար առանց ու է մէկից «կարծիք» եւ «խորհուրդ» սպասելու) մասնաւոր անհատների դիտողութիւններին դիմելը չունէ այնչափ գործնական բնուրու- թիւն, որ համայն Հայ անհատները ու չընչով մեղաւոր չեն կատարեալ անտարբերութիւն ցոյց տալով ձեր հրաւերին, ինչպէս այդ վկայում էք ինքներդ :

2. Որովհետեւ ձեր գործի եւ ծրագրի վրայ կարծիք եւ խորհուրդ յայտնելու համար, նախ եւ առաջ պէտք է ունենալ բոլոր դիւրութիւնները, օրինակ՝ լիճաբանելի նիւթը պարզ ու սրոյ կերպով պէտք է մատնանիլ արած իր բոլոր էական կէտերի մէջ . իւրաքանչիւր կարեւորագոյն կէտի վրայ պէտք է հրաւիրած Հայ անհատների առանձին ուշադրու- թիւնը, յայտնելով նոյն մի և նոյն ժա- մանակ յանձնախմբի ունեցած հայեացք- ները այս ինչ, այն ինչ կէտի վրայ . բայց ամենից առաջ հարկաւոր է մատակարարել Հայ հասարակութեան վիճաբանելի նիւթերի ամփոփ եւ զատ տեղաւորները, որովհետեւ հազիւ թէ կարելի կը լինի իւրաւունք ունենալ մեղադրելու շատերին, որ նորա կամ ամենին չեն կարդացել Լ. Պոլսի Տնտեսական Միութեան հին կանոնադրութիւնը լրագրիներին մէջ կամ թէ կարդացած էլ լինելով, վաղուց ար-

դէն գցել են մոռացութեան գիրտի մէջ «ազգային լրագրիներին» պատուական թերթերի հետ միատեղ : Վասն որոյ անհրաժեշտ եմ կարծում (եթէ միայն յանձնախմբի հրաւերը լոկ ձեռք եւ արա- ռողութեան համար արած մի բան չէ), որ Տնտեսական միութեան ծրագիրը կրկին սպի- դոնէ մի հաղար հատ եւ Հայ լրագրիներին թիւերի հետ ձրեապէս բաժանուի Հայ անհատներին (մանաւանդ գաւառների մէջ, որոնց համար է գրե- խաւորապէս Տնտեսական միութեան կա- տարելիք դերը) : Այսպիսի առաջարկու- թեան գուցէ առարկուի թէ՛ «գորա հա- մար 3-է ոսկու ծախք անելու եւ մի եր- կու ամիս էլ աւելի սպասելու կարեւո- ռութիւն կը լինի» : Բայց երբ մի գործ յետաձգված է եղել ամբողջ երեք տա- րի, ինչպէս կարելի է որ իր կատարեալ յաջողութեան համար, նա չը յետաձգ- ուի մի երկու ամիս եւս աւելի, չինայե- լով մի երկու սակի էլ աւելորդ ծախք : Փառք Աստուծոյ, սա մի համազգային լուրջ գործ է : այլ ո՛չ թէ սոսկ ձեռ- պաշտութեան եւ դարտակ արարողու- թեանց համար սարքած զուարճալիք :

3. Երբ Տնտեսական միութեան քննե- լի կանոնագիրը կը տարածվի ազգի ան- հատների մէջ եւ ամենայն դիւրութեամբ ուսումնասիրուելով, դիտողութիւններ յառաջ կը բերէ զանազան կողմերից, հարկաւոր է որ քննիչ յանձնախումբի իր ունեցած համաձայնութիւնը կամ անհա- մաձայնութիւնը ո՛ւնէ կէտի վերաբեր- մամբ յայտնէ նոյնպէս լրագրաց մէջ, նախ քան ո՛ւնէ վերջնական որոշում կա- յացնելը : Այսպիսի եղանակաւ գործ վարելը նախ կը նպաստէ մշակելի նիւ- թի կատարելութեան . երկրորդ՝ պատիւ կը բերէ յանձնախմբի անդամների եւրո- պական լուսամտութեան . երրորդ՝ մե- ծապէս կը ծառայէ Տնտեսական միու- թեան վարկին եւ ժողովրդականութեան, հանելով նորա այժմեան գործաւարու- թիւնը լոյս աշխարհ այն խաւար առաջ- տաղի տակից, որի մէջ ազգային մի լուրջ խնդիր քննադատում են եւ որոշում ու գիտէ ինչպէս եւ ո՛րչափ ձեռնհասու- թեամբ : Իսկ եթէ յանձնախումբի «պաշտաճ» կը դատէ տանել գործը ան- շուշտ իր ընտրած այժմեան մութ եւ խոր- հրդաւոր եղանակով, այն ժամանակ անհրաժեշտ եմ համարում նորա ուշադ-

րութիւնը դարձնել գոնէ հետեւեալ ե- րեք կէտերի վրայ :

Կ. Տնտեսական Միութեան նոր ծրա- գրի մէջ նախ քան ունէ «մարմինների, տեսանների, դիւանների, խորհուրդնե- րի» եւ չգիտեմ էլ ինչ «մեծ» եւ «պաշտո- նական» խնդիրների գործը որոշելը, հար- կաւոր է օրինաւոր, պարզ, մանրամասն ու ճիշդ կերպով որոշել Միութեան ընտ- րած եւ կատարելի գործունեութեան ամբողջ պրոգրամը : Հին ծրագրի մէջ այդ պրոգրամը ամփոփված էր միայն մի հատ տողի մէջ, որի իմաստը իր ամբող- ջութեամբ ըմբռնելու համար իւրաքան- չիւր անհատ կամ պէտք է դիմէր մի նոր Դեղիեան պատգամախօսին կամ ծրա- գիրը յօրինող խմբագիրներին : Այդ ծը- րագրի այսպիսի աններելի պակասու- թեան վրա հրաւիրեցի «Մշակի» միջոցաւ ուսուսհայերի ուշադրութիւնը . որ ար- ձագանգ դտաւ նաեւ Թիֆլիզի «Մեղու» լրագրի մէջ : Զմիւռնիայի «Մամուլը» նը- մանապէս ինքնաբերաբար կերպով յայտ- նեց միևնոյն ժամանակ միևնոյն դիտողու- թիւնները Միութեան նպատակի մթնու- թեան վերաբերմամբ :

Յ. Նոր ծրագրի մէջ պէտք է առան- ձին յօդուածով որոշել պանդուխտների- եւ հայ դիւղականներին տալիք դրամա- կան փոխառութեանց տակտը իր ամե- նառաւել եւ ամենանուաղ (մաքսիմում եւ մինիմում) չափով, որովհետեւ այս օր ընկերութեան մէջ պատահելով ազնիւ եւ հայրենասէր մարդիկ, կարող են շատ ողորմած գանձիլ հայ պանդխտներին, առնելով նոյնանից ամենաքիչ տոկոս նո- ցա վերցրած դրամական փոխառութեանց համար : Բայց վաղը նոյն ընկերութեան մէջ ներս պրծնելով շատ ազգաւոր (հա- լալ պտուղներ) ու հետեւելով իրանց հա- ճոյքին, Տնտեսական Միութիւնը չի- դարձնեն ոչ բարեգործական եւ ազգային հաստատութիւն, այլ «զրկողական եւ յա- փշտակողական մի համերաշխ» ընկերու- թիւն : Փառք Աստուծոյ, օրինակները քիչ չեն մեր աչքի առաջ, թէպէտ այդ- պիսի «համերաշխ» ընկերութիւններ օրը տասն անգամ էլ արժանի դատվին մի քանի «պատուական» եւ «ազգային» լրա- գրիների մէջ «ազգի ազագայ տարեգը- ռութեանց մէջ ոսկեայ անմահ տառերով արձանագրուելուն» : Ի հարկէ այդ «ան- մահ արձանագրութեան» արժանանալու

գաղտնիքը չատ ակներև է, մանաւանդ արձանագրող «պատուականներ» համար։ Այսպիսի տխուր հետեւութիւններ ի նըկատի առնելով, Տնտեսական Միութիւնը և Քննիչ յանձնախումբը պիտի աշխատէ, կարողացածին չափ, գերծ պահել իր հիմնելի գործը ամենայն անուանարկիչ և փաստաբեր պատահարներէն։

6. Միութեան կանոնադրի մէջ դրոշմ սկզբունքի և արտաքին արժանապատուութեան համար, պէտք է մտքը ներխուժել թէ «Միութեան կարող են մասնակցիլ բոլոր հայեր ԱՌԱՅՑ ԿՐԾՆԻ ԽՏՐՈՒԹԵԱՆ»։ Թէպէտ «հայ» ասելով, շատ քիչ «ընտանիքներ» կարող են կրօնի ու է տարբերութիւն որոնել, բայց այսու ամենայնիւ բնաւ աւելորդ չենք համարում պնդել, որ յիշեալ «երեք բառերը ներմուծվին կանոնադրութեան մէջ, որը բացի աւելորդ պատւից ոչինչ չի կարող բերել։

Առ այժմ միայն ոչոքափը հարկաւոր համարելով յայտնել Տնտեսական Միութեան Քննիչ յանձնախումբին, միևնոյն ժամանակ պարտաւորութիւն եմ համարում գաւառահայոց առանձին ուշադրութիւնը և կարծիքը խնդրել վերոյիշեալ դիտողութիւնների վրա, որոնց թոյլ կողմերը իմանալը շատ հետաքրքիր կը լինէր ինձ, յիշեալ աղբայինների զգացած պէտքերը աւելի ճիշդ կերպով ըմբռնելու համար։ Իսկ գաղով նոյն իսկ Յանձնախումբին, անտարակոյս ենք որ նա ամենից աւելի լաւ կը հասկնայ, որ իր կարգացած հրապարակային հրաւերը տրամաբանօրէն պարտաւոր է կացուցանում իրան նոյնպէս հրապարակային կերպով արձագանգ տալ այն ամեն դիտողութիւններին, որ նա ստանում է իր ըստանձնած գործի վերաբերմամբ... իսկ հակառակ դէպքում բոլոր պատասխանատուութիւնը կը մնայ ի հարկէ իրան յիշեալ յանձնախումբի վրա...

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Ա. Զ. Դ.

Ազգային Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն ներկայիւս պարտանձին կը համարի ծանուցանել Որբանոցի

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ ԱՍՊԵՏԸ

Ի՛նչ.

(Շար. տես թիւ 979)

Այս միջոցին մարդ մը բաղմունքիւնը ճշգրէց, որոյ լայն ուսերը քանի մը հանգիստեաններ գետին տապալեցին։

— Երջանիկ եղիր Սիմօն, ըսաւ Մօրիս։ Դու և կը ցաւէիր անշուշտ բարեկամիս հետ մէկտեղ չը գտնուելուս համար, որպէս զի քու մատնիչութեանդ արհեստը գործածես։ Ահաւասիկ եմ, ըրէ ինչ որ պիտի ընես։

— Ահ, ճիշդ ժամանակին հասար։ Ասիկա Մօրիս Լինտէյն է որ թիզոնի աղջկան հետ ամբաստանուեցաւ. և սակայն հարուստ ըլլալուն համար ազատեցաւ։

ուսանողաց ծնողացը և պաշտպանաց, թէ ըստ սովորութեան առաջիկայ չորեքշաբթի օրէն սկսեալ դաստիարակութիւնը պիտի դադրին, հետեւաբար այն ամեն ծնողք և պաշտպանք, որք կը փափաքին Ս. Զատիկի առթիւ իւրեանց զաւակներն ընդունիլ, պարտաւոր են Հոգաբարձութեան դրասենեակն դիմել և արտօնագիր ստանալով, զայն ներկայացնել առ ներքին Տեսչութիւնն։

Աւելորդ չեմք համարիր յայտնել, թէ Ս. Զատիկի հինգշաբթի օր (ապրիլ 1) դաստիարակութիւնը սկսիլ որոշուած ըլլալով, ուսանողք պարտին դիմել չորեքշաբթի առաւօտ (մարտ 31) Հոգաբարձութեան դրասենեակը ի Մեծ նոր խան թիւ 49 պէտք եղած արտօնագիրն ստանալու համար, որպէս զի դաստիարակութեան չը զրկուին։ Եւ եթէ նոյն որոշեալ օրն ուսանողներէն ոմանք չփութան գալ, երբէք չպիտի ընդունուին։

22 մարտ 1882

(Կնիք)

Կ. Պօլիս

Մեծ նոր խան

Վարչական խորհուրդը Կեդր. սնտուկի անձկութիւնը և Ս. Զատիկի տօնին առթիւ Պատրիարքարանի պաշտօնէից մէյմէկ ամսական վճարելու հարկը նկատելով, տաննհինգի չափ ազգային երեւելիներ Ղալաթիա հրաւիրած է այսօր, անոնցմէ Կեդր. սնտուկին մէյմէկ նպաստ խնդրելու համար։

Սեբաստիոյ երեսփոխանական Ժողովոյ անդամոց ոմանց կողմանէ երէկ իրիկուն Ազգ. Պատրիարքարան և Սեբաստիոյ Գեր. Առաջնորդին զարնուած հեռագիրները Սեբաստիոյ փոխ-Առաջնորդին անկարսղութիւնը, երեսփոխանական Ժողովը և Բաղաւազական Ժողովը բոլորովին անգամաւորածեալ, ազգային գործերը բարձի թողի փիճակի մէջ գտնուիլը ծանուցանելով, Գեր. Առաջնորդին անմիջապէս վերադարձը կը խնդրեն, աւելցնելով թէ ներկայ անկարգ վիճակը խիստ ցաւալի հետեանաց պատճառ պիտի լինի որուն իրենք բնաւ պատասխանատու չեն։

— Ի բանտ, ի բանտ, աղաղակեցին Մարսէյեցիներ։

— Փորձեցէք տեսնենք, ըսաւ Մօրիս։ Եւ դէպ առաջ քայլ մ'առնելով, իրք թէ փորձ մ'ընելու համար, ամենէն ջերմ հակառակորդին ճակտին դպաւ զոր արիւնն անմիջապէս կուրացուց։

— Սպանութիւն, պօռաց հարուածեալը։

Մարսէյեցիները նիղակնին վար ծռեցին, կայինները բարձրացուցին և հրացանները զինեցին։ Բաղմունքիւնը սարսափահար ետ քաշուեցաւ. և երկու բարեկամներն առանձին մնացին։

Վերջին և վեհ ժպտաւ մ'արձակեցին իրարու. վասն զի անոնք կը յուսային որ երկաթէ և բոցէ այս ամբոլը որ իրենց կսպառնար, պիտի լափէր զիրենք. եւ ահա յանկարծակի այն տանը որուն կըրթընած էին, դուռը բացուելով, խուճապ մ'երևաւսարդ. դուրս ելան, որոյ ձեռքը

Պէշիկթաշի գերեզմանատան խնդրոյն համար բանակցութիւնը դեռ կը շարունակուին, որոյ վերաբերեալ ու է տեղեկութիւն հրատարակել առ այժմ օգտակար չեմք դատիր։

Կէտիկ-Վաշայի թաղը Երուսաղէմէն իբր ըմբոստ արտաքսեալ Արժ. Վահոն վարդապետի խնդրով վերստին յուզուիլ սկսած է։ Մէկ երկու խռովայոյց և տըգէտ անձինք տեղւոյն քարոզիչ Գեր. Կարապետ վարդապետի հիւանդութենէն օգուտ քաղելով, Թաղ. խորհրդոյ միջոցաւ Արժ. Վահոն վարդապետի քարոզչի փոխանորդ կարգուիլը պահանջեր են Պատրիարքարանէն, արհամարհելով Պատրիարքարանէն Կէտիկ-Վաշա զրկուած եւ պիսկոպոսը։

Արժ. Վահոն վարդապետի բարեկամաց կազդարարեմք որ իբրեւ ազգ. անհատ Ազգ. Ժողովոյ և Կեդր. վարչութեան որոշումը պէտք է յարգեն պահելով ազգային իշխանութեան պատիւը որ ազգինն է. և եթէ իրօք բարեկամ են ազգին և Վահոն վարդապետի, պէտք է զնորին սրբութիւնն համոզեն որ Ազգային իշխանութեանն են ներում խնդրէ անցելոյն մէջ գործած ըմբոստութեանը համար։ Եթէ ամեն ազգային այս մասին ջերմ նախանձախնդիր չը լինի, ազգային իշխանութիւնը կը տկարանայ և մինչև իսկ կը մեռնի։

ՆԵՐՔԻՆ

Բ. Դուռը ուսական դեսպան Պ. աղ Նովիքօֆի ծանուցադրին պատասխանագիրը զրէնց հինգշաբթի իրիկուն ի մասին պատերազմի տուգանաց խնդրոյն։

Բ. Դուռը սոյն ծանուցադրով դեսպանին և սլալատան մէջ պատրաստեալ ծրարագիրն ընդունուած ըլլալը յայտնելով, կըսէ Պ. Փօսթէրի և դեսպանին հետ վիճաբանեալ բոլոր բարեփոխութիւնները դեսպանին կողմանէ արդէն ընդունուած ըլլալով, կը մնայ միայն Օսմանեան պանքան ուսական պատուիրակի մը դնելու խնդիրը որուն վրայ, Բ. Դուռը կը յուսայ թէ դեսպանը այլ ևս չը պնդեր և

մէյմէկ թուր և մէջքերնին մէյմէկ զոյգատրճանակ կար, Մարսէյեցիներու վրայ յարձակեցան և սոսկալի կռիւ մ'սկսաւ։

— Օ՛ն անդր, պոռացին Լօրէն և Մօրիս այս օգնութենէն քաջալերեալ, և առանց մտածելու որ նորեկներուն մէջ կռուելով, Սիմօնի ամբաստանութեանց իրաւունք կռուային։

Բայց եթէ ասոնք իրենց փրկութիւնը չէին մտածեր, ուրիշ մը անոնց համար կը մտածէր։ Քսան և հինգ, քսան և վեց տարեկան կապուտակ աչքով երիտասարդ մը որ զարմանալի ճարտարութեամբ և բուռն եռանդով կը գործածէր իւր թուրը զոր տեսնողն այնպէս կը կարծէր թէ կանացի ձեռքը չէր կըրնար վերցնել զայն, երբ տեսաւ որ Մօրիս և Լօրէն փոխանակ բաց դրնէ մը փախչելու իրեն կողմը կը կռուէին, դէպ անոնց դառնալով ցած ձայնով մը ըսաւ։

կատարուած տնօրէնութիւնը վերջնական կը համարի :

— Խոտական դեռսպան Գորթի կոմսը Վեհ. Սուլթանին փափաքանք համեմատ Ն. Կ. վեհապետութեան ներկայացաւ և երկար խորհրդակցութիւն մ'ունեցաւ :

Փար կըսէ թէ Վեհ. Սուլթանը արաբական ընտիր նժոյգ մը նուիրեր է Գորթի կոմսին ի փոխարէն այն նժոյգին զոր Սուլթանը նուիրած և սակայն քանի մ'օր առաջ մեռած էր :

— Սերվիական դեռսպան Պ. Կրիւիչ ալ շարաթ օր Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ :

— Ղալաթա-Սէրայի կայսերական Լիսէի գաղղիներէն լեզուի գասատու Օսման էֆէնտի Աղա-Համադէն տուն երթալու ատեն չորս աւազակներու հանդիպել է որոնք վրան յարձակելով ժամացոյցը և քսակը որուն մէջ բաւական դրամ կը գտնուէր, յափշտակեր են :

— Կրէտէի վարչական ժողովը քանի մը չնորհ խնդրած ըլլալով Բ. Դրնէն, այս վերջինը զանոնք մերժեր է կղզւոյն կանադրութեան հակառակ ըլլալուն համար :

— Օսմանեան պարտուց վարչական ժողովոյ Խոտական պատուիրակ Պ. Մանքաթի, Օսմանեան արժէթղթոց նկատմամբ խիստ ընդարձակ տեղեկագիր մը պատրաստել և զինքը զրկող արժէտեարց զրկել է : Այս գործը 129 էջէ կը բաղկանայ և 1875 թուականին արժէթղթոց տոկոսներու բարձման ժամանակէն կսկսի :

— Նէօլոզոսի տպարանն յարձակած ըլլալու ամբաստանութեամբ բռնտարկեալ յայտերէն միոյն վրայ բան մը չհաստատուելով, ազատ արձակուեր է :

— Անցեալ շաբթու թօփհանէ Պողադ-Բէսէն թաղի պահնորդին վրայ չորս հոգի յարձակելով, ատրճանակը և տասը մէճիտ ձեռքէն ետեր են :

Ուրբաթ իրիկուն ալ Գումպարաճի փողոցը կին մը բարեկամի մը տունէն դուրս ելնելու ատեն վրան յարձակել և անոր գոհարազարդ վզնոյը և ոսկիէ ժամացոյցը յափշտակելով փախեր են : Խեղճ կինը կէս խղրուած վիճակի մէջ մնացեր է :

— Փախէք այս գրնէն, մեր ըրածը ձեզի չլնբաբերիր, և պարապ տեղը ինքը զինքնիդ կը մատնէր :

Յետոյ յանկարծ տեսնելով որ անոնք դարձեալ կը յաճառէին :

— Ետ քաջուէ, պռնաց Մօրիսի, մեզի հետ հայրենասէր չենք ուղեր : Լին տէյ թաղապետ, մենք ազնուապետական ենք :

Այսպիսի յանդուգնութիւն մը որ սոյն ժամանակի մէջ ի մահ դատապարտելէ զատ արդիւնք մը չէր կրնար ունենալ, բազմութեան աղաղակին պատճառ եղաւ :

Սակայն խարտիշագեղ երիտասարդը և իւր երեք չորս բարեկամները առանց բազմութեան պռնալէն վախճալու Մօրիսը և Լօրէնը նեղ անցքի մը մէջ խօթեցին և դուռը ետէնուն գոցեցին : Յետոյ բազմութեան մէջ մտան վերստին որ դատապարտելոյն սալակին մօտենալով հետընկեան շատցած էր :

Գաղափար կինը ինքզինքն արիաքար պաշտպանելով, իւր մեծագին օղը աւազակներուն չէ յանձնել :

— Սթամպուլ հետեւալ դէպքը կը գրէ :

Մալրգիւղի բնակիչներէն Սէլեան Յարութիւն անուն հայազգի փաստաբան մը ասկէ 4-5 ամիս առաջ տեղւոյն Հայոց դպրոցին տնօրէններէն մէկուն կը յանձնարարէ իւր աղաքները դպրոց տանիլ քիւրեք ամսական տասը դահեկանաւ : Տնտեսը այսքան ատենէ ի վեր դրամ չըստանալով, քանի մ'օր առաջ փաստաբանէն բանած ամսականները կուգէ : փաստաբանը կը բարկանայ և տնտեսը կը ճամբէ : այս վերջինը (Յովհաննէս) կը պարտաւորի հեռանալու : սակայն փաստաբանը անոր ետէն կը վազէ մինչև դպրոց և հաստ փայտով մը այնքան կը ծեծէ որ խեղճը կիսամեռ կ'իյնայ : Դրպարոցին դատաւորները և աշակերտները օգնութեան հասնելով, հազարումէկ չարչարանքներէ վերջը հազիւ կարող կըլնան տնտեսը փաստաբանին ձեռքէն ազատելու :

Փաստաբանը այժմ բանտն է : Իսկ խեղճ անտեսը ծանր վիճակի մէջ է :

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Փարիզ 1 ապրիլ
Թուրքիոյ հաճար կառավարութեան խնդրած վարկը ծերակոյտի ժողովն ընդունեց : նոյնպէս Գաղղիոյ և Իտալիոյ միջև կնքուած առևտրական դաշնագիրը վաւերացուց : Ծերակոյտի և երեսփոխանական ժողովները մինչև մայիս 2 գաղութեան :

Վազըթի զարնուած է հետեւեալ հեռագիրը :

Սղերթ 21 մարտ
Րուչքթան կոչուած ցեղին ըրած հարստահարութիւնները հարկ չեմք համարիր պատմել : միայն կը ծանուցանեմք թէ կառավարիչ Սալիհ փաշայ յիշեալ ցեղին Մօթուքթօ անուն աղան, որդին Մէհմէտ և 40 արբանեակներ, և 30 ուրիշ ապստամբներ և 20 ալ դասալիք զինուորներ, որոնց ամէնքը Սերաստիայէն փախած էին, առանց արիւնհեղութեան ձերբակալեց :

Մօրիս և Լօրէն հրաշիւք իմն ազատելով, փախաւ և շապեալ իրարու նայիլ սկսան : Բակի մը մէջ մտան, որոյ խորը պղտիկ դուռ մը դռան գաղտնի որ Սէն-ժէրմէն-Օզէրուտ փողոցին վրայ կը նայէր : Այս միջոցին գետեղէն խումբ մը ժանտարմա երևցան, որոց ետէն կուգար թշուառ Հէլօիդ կաղախան տանող սայլը :

— Շուտ, շուտ, պռնաց ձայն մը :

Եւ սայլն սկսաւ արագութեամբ վազել : Լօրէն տեսաւ թշուառ աղջիկը որ ժպիտ իշխութուն և խորխոր աչքով ոտքի կեցած էր : Սակայն աղջկան հետ նայուածք մը չկրցաւ փոխանակել : անկաանցաւ առանց Լօրէնը տեսնելու : յայնժամ ժողովուրդը կը պռնար :

— Ի մահ, աղնուապետականն, ի մահ :

Աղաղակը հետզհետէ բարձրանալով մինչև Թիւլլըրի հասաւ :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վազըթ այս առաւօտ հակառակ նախկին տեղեկութեանց լուր կուտայ թէ Վիեննայի մէջ գումարեալ երկաթուղեայ միացման յանձնախմբի անդամոց մէջ անհամաձայնութիւն ծագելով, ժողովը ցրուեր է : միացման խնդիրն ալ այս տարի չպիտի կարենայ յաջողիլ : Բ. Դուռը Պ. Հիլլի հետ կնքած պայմանագրէն հրաժարիլ չուղելով, ըստ այնմ յանձն կառնու երկաթուղւոյ միացումը :

— Սերվիոյ դեռսպան Պ. Կրիւիչ շաբթոթ օր Վեհ. Սուլթանին ներկայանալով, ինչպէս վերը գրած էինք, առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան ընդունեցաւ :

— Անդղիոյ դեռսպան լորտ Տիւֆըրին ալ երէկ Վեհ. Սուլթանին ներկայացաւ :

— Յառաջիկայ մայիս ամսոյ մէջ Վեհ. Սուլթանի որդւոց թլիփատութեան հանդէսը պիտի կատարուի, այս առթիւ Վեհ. Սուլթանը հինգ հազար ձեռք ըզգեստ շինել կուտայ թլիփատութիւնը աղքատ տղաքներու բաշխելու համար :

— Պարսից Շահին թիկնապահներէն արքայազուն Իիթիշամիւլ Տէօվէ իշխանը շաբթոթ օր մայրաքաղաքս եկաւ :

— Տէրգոսի ջուրը Բերա բերելու համար արտօնութիւն խնդրող ընկերութիւնը իւր նպատակին հասեր է : նոր տրամադրութեանց համեմատ ընկերութիւնը 40 աղբիւր շինել տալով, իրմէ ջուր առնողներէն տարեկան 1½ ոսկիէն մինչև 6½ ոսկի տուրք պիտի առնու :

Մ. ՓԱՓԱՋԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿԵՐՔ
ՎԱՃԱՍՈՒՍՏՈՒՆ ՀԱՆԳԵՐՁԵՂԻՆԱՅ

Մահմուտ փաշայի տակ Գումանթօ խանի զինաց Թիւ 80 եւ Հափուղու խանի կից Թիւ 37

Պատիւ կը համարեմք մեծարգոյ հասարակութեան ծանուցանել թէ՛ այս անգամ Վիեննայի առաջին դործարաններէն ելած ընտիր հազուատներ բերել տուած ըլլալով թէ Ղալաթիայի և թէ Պօլսոյ վտանգաւտուններէն աժան գնով կը ծախուին :

Ուստի կը յուսամք թէ արդոյ աղգայինք պիտի փութան վաճառատունս դիմելով իրենց կամաց համեմատ խիստ աժան գնով հազուատներ գնել :

Այս միջոցին փոքրիկ դուռը ուրկէ Մօրիս և Լօրէն անցած էին, վերստին բացուեցաւ և երեք կամ չորս հոգի պատառ պատառ եղած և արիւնաթաթախ լաթեր հագած դուրս ելան : Այն փոքրիկ խումբէն տասնք միայն մնացած էին : Խարտիշագեղ երիտասարդն ամենէն վերջը դուրս եկաւ :

— Աւաղ, ըսաւ անիկա, այս գործն անիծեալ է :

Եւ արիւնաթաթախ լաթեր նետելով, դէպ Լալանտիէր փողոցն երկնցաւ :

ԻԸ.

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ ԱՍՊԵՏԸ

Մօրիս փութով թաղապետութեան սենեակը գնաց Սիմօնի դէմ բողոքելու համար :

(Դրոշմակից)

Տիբղաշիւաշա խան քիւ 14.